

Таким чином, дані порушення характеризуються двома різними ознаками – в першій ситуації відбувається порушення, що впливає на ціну та фактично перетворюється у реальні збитки та втрату коштів, у наступних ситуаціях порушення виконання договору призводить до матеріальних втрат, які не виражаються у грошовому еквіваленті відразу, але в результаті також призводять до збитків.

Для недопущення відповідних порушень важливе значення має контроль за виконанням договорів не лише у вигляді звітування замовником про хід виконання договору, а і у вигляді казначейського контролю в ході витрачання державних коштів за цим договором. Крім того, особливий контроль має бути за недопущенням неправомірного збільшення цін по закупівельним договорам. Водночас і разі документально підтвердженій необхідності такого збільшення потрібно вдосконалити механізм, що діє на сьогодні, в частині полегшення цього процесу для запобігання зриву поставок суспільно необхідних товарів, робіт та послуг, оскільки така ситуація також призводить до втрат.

Отже, враховуючи окреслену ситуацію, управлінські рішення в частині підписання та виконання договорів повинні бути забезпечені контрольними заходами та аналізом, який виважено обґрунтує їх прийняття.

Висновки. Проведений аналіз показав, що закупівельний процес за державні кошти, умовно розподілений на три етапи, має свою характеристику порушень на кожному з етапів. При цьому дослідження видів порушень, що відбуваються в ході цього процесу довели, що практично будь-яке порушення пов'язано з прийняттям неефективного управлінського рішення, що призводить до встановлення завищеної ціни закупівлі, шляхом її фактичного завищення або невідповідності поставок товарів, робіт чи послуг встановленій ціні. Метою кожного порушення, в більшості випадків, є отримання додаткової вигоди службовими особами, відповідальними за здійснення закупівлі, що реалізується через лобювання інтересів конкретного учасника. Разом з тим, такі порушення, в першу чергу, призводять до збитків, завданих державі, та сприяють поширенню коруп-

ційних явищ. Отже, неефективні управлінські рішення у сфері державних закупівель, що тягнуть за собою порушення закупівельного законодавства, призводять до ослаблення фінансової системи держави в цілому та розширення тіньової економіки і корупційних явищ, які загрожують національній безпеці та суспільному ладу України, особливо в умовах сьогоденної ситуації політичної та економічної нестабільності.

Для запобігання виникнення розглянутих ситуацій необхідні кардинальні зміни в законодавстві, що регулює сферу державних закупівель, які забезпечать ефективно управління як на мікрорівні – прийняття рішення замовниками, так і на макрорівні – функціонування закупівельної системи держави.

Насамперед, слід посилити попередній та поточний контроль за здійсненням закупівельної діяльності державними замовниками, що унеможливить прийняття неефективних управлінських рішень та забезпечить недопущення відповідних порушень ще на етапі до витрачання державних коштів. Крім того, необхідно спростити систему участі у державних торгах, що дозволить збільшити конкуренцію серед учасників та надасть вибір у прийнятті ефективного рішення щодо переможа державних торгів і забезпечить встановлення оптимальної ринкової ціни для державних закупівель.

Список використаних джерел:

1. Безух О. В. "Проблеми правового регулювання економічної конкуренції в Україні". – К: НДІ приватного права і підприємництва, 2008. – 192 с.
2. Государственные и муниципальные закупки: проблемы применения гражданско-правовых санкций: монография / А. В. Демкина; [науч. ред. Л. Ю. Михеева]. – М.: Норма: ИНФА-М, 2012. – 288 с.
3. Закон України "Про здійснення державних закупівель" від 10.04.2014 № 1197-VII.
4. Інформаційно-аналітичний портал Державної фінансової інспекції України: звіт про результати діяльності держфінінспекції та її територіальних органів за січень - серпень 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/105569>.
5. Многоликая коррупция: Выявление уязвимых мест на уровне секторов экономики и государственного управления / Под ред. Э. Кампоса и С. Прадхана; Пер. с англ. – М.: Альпина Паблишерз, 2010. – 551 с.
6. Томсінов А. В. Поняття договірних збитків у праві Англії, США та Росії: Монографія. – М.: Зерцало-М, 2010. – 184 с.

Надійшла до редколегії 13.11.2014

Д. А. Красников

ВЛИЯНИЕ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ НА ВОЗНИКНОВЕНИЕ НАРУШЕНИЙ В СФЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ЗАКУПОК

Проанализированы основные виды нарушений, допускаемые при осуществлении закупок за государственные средства, и их последствия, учитывая расход государственных средств. Исследовано влияние принимаемых управленческих решений на возникновение соответствующих нарушений в сфере государственных закупок. Рассмотрены негативные последствия влияния нарушений в сфере государственных закупок на финансовую систему государства и возникновения коррупционных явлений.

Ключевые слова: государственные закупки; нарушения; управленческие решения; убытки; коррупция; контроль.

D. Krasnikov

MANAGERIAL DECISIONS IMPACT ON VIOLATION OCCURRENCE IN PUBLIC PROCUREMENTS

The main types of violations, which are committed in the procurement process at public expense, and the consequences of violations considering public funds spend were investigated. Also the influence of managerial decision making on violations occurrence in public procurement was investigated. The negative impact of the violation occurrence in public procurement on the country's financial system and on the corruption occurrence was examined.

Key words: public procurement; violations; administrative decisions; diseconomies; loss; corruption; control.

УДК 35:005

Лі Жуйтін, асп., КНУТШ, Київ

НОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРИКЛАДНИЙ ВИМІРИ

У статті досліджено поняття нового державного менеджменту, сутність та ключові ознаки концепції нового державного управління. Проаналізовано теоретичні та практичні засади виникнення даної концепції, її переваги та недоліки, а також головні відмінності від класичної моделі державного адміністрування.

Ключові слова: новий державний менеджмент, державне управління, державне адміністрування, публічний сектор, децентралізація, дебіурократизація, маркетингізація.

Парадигма нового державного менеджменту виникає як концептуалізуюча рефлексія класичної моделі державного управління (адміністрування) у 80-ті роки

XX століття. Її поява була інспірована декількома вагомими причинами, деякі з них за власною природою мали теоретичний характер, інші – суто прикладний.

© Лі Жуйтін, 2014

У даному випадку симбіоз умов появи ідеї нового державного управління є нерозривним, адже наукові дослідження державно-управлінської царини першочергово покликані подолати наявні виклики у перманентно змінюваній дійсності, а вироблені в результаті науково-дослідної діяльності результати потребують негайної імплементації (не лише задля верифікації), а насамперед, задля удосконалення системи державного управління й подолання кризових та конфліктних явищ. З іншого боку, переосмислення реальності є неповноцінним без переоцінки і аналізу теоретичного виміру. Саме тому новий державний менеджмент як управлінська парадигма базується на критиці класичної теорії державного управління (ідей Д. Валдо, М. Вебера, В. Вільсона, Дж. Гуднау, Л. Гулика, Г. Саймона, Л. Урвіка, А. Файоля тощо), а з іншого – одразу перетворюється на практику у вигляді нових рішень (часом не популярних), системних перебудов, модернізацій та удосконалень (переорганізація управління публічним сектором М. Тетчер, Р. Рейгана і т. д.).

Слід підкреслити, що переакцентуація на нові управлінські техніки і критика попереднього теоретичного доробку не є свідченням наукової слабкості останнього. Просто ідеї, актуальні при вирішенні адміністративних завдань наприкінці XIX – початку XX століття, суттєво різнилися від тих, що постали перед керівниками держав у другій половині XX століття. Більше того стали очевидними вихідні недоліки бюрократичної моделі державного управління, як то завищений формалізм, корупція, розчинення відповідальності, соціальне відчуження, економічна неефективність тощо. По суті всі вище перераховані обставини і стали причиною різкої критики класичної державно-управлінської моделі. Варто наголосити, що подібна критика знайшла своє відлуння не лише у науково-дослідних розвідках, а й у серцях пересічних громадян, які почали усвідомлювати неефективність та занадто високий рівень бюрократизованості системи, покликаної першочергово слугувати їм.

Л. Фон Мізес у роботі "Бюрократія" писав, що бюрократична система "просякнута фанатичною ворожнечею до вільного підприємництва і приватної власності. Вона паралізує бізнес і знижує результативність праці. Витрачаючи марнотратно гроші, вона розбазарює багатство нації. Вона неефективна і розтратлива. Хоча свою діяльність вона називає плануванням, у неї немає чітких планів і цілей. Вона неєдина і неоднорідна: різні бюро і агентства переслідують суперечливі цілі. Результатом є розвал усього соціального механізму виробництва та розподілу" [1, с. 5].

Загалом, дослідженню концептуальних засад нового державного управління присвячено доволі значний перелік робіт. Серед провідних дослідників даного напрямку можна назвати таких представників близького і далекого зарубіжжя як Г. Алісон, Т. Боверд, П. Богасон, Є. Гриценко, Д. Кетлі, М. Консайдин, І. Мальківська, С. Махіна, К. Політт, П. Ойкон, Д. Озборн, Л. Отул, А. Павроз, Т. Пітерс, С. Ренсон, Н. Флінн, К. Худ, В. Чиркін тощо. Серед українських науковців, що присвятили свої наукові розвідки заданій тематиці, зустрічаємо О. Амосова, М. Белинську, Р. Войтович, Н. Гавкалову, В. Корженка, В. Мартиненка, І. Радзівського, В. Солових, В. Соловійова, В. Толкованова.

Однією з ключових характеристик нового державного управління є запозичення у практику публічної служби принципів і методик бізнесу. По суті, реформи державного управління передбачали адаптацію успішних управлінських практик підприємства до управлінської дійсності у суспільному сегменті. Так, один із експертів у аналізованій галузі Р. Бен визначає новий державний

менеджмент як "колекцію тактик та стратегій, націлених на подолання неефективності, властивої для традиційної моделі державного сектору" [3, р. 26].

Ще на початку 80-х років XX століття науковий тандем Дж. Гертсона та І. Овермена визначили новий державний менеджмент як "міждисциплінарне дослідження загальних аспектів адміністрування поєднання функцій планування, організації та контролю управління з менеджментом людських, фінансових, фізичних, інформаційних та політичних ресурсів" [10, р. 275].

Деяко пізніше, в середині 90-х років XX століття інший дослідник, С. Борінс, визначив нове державне управління як "нормативну концептуалізацію публічного адміністрування, що складається з декількох взаємопов'язаних компонентів: забезпечення високоякісних послуг для громадян як цінність; збільшення автономії публічних менеджерів; винагорода організацій та персоналії на основі досягнення поставлених цілей; доступність людських та технологічних ресурсів, що необхідно для якісної роботи менеджерів; усвідомлення достоїнств змагання та раціональне осмислення того, які цілі мають виконуватись приватним сектором, а які публічним" [4, р. 15].

Інший дослідник Д. Кетл визначає нове державне управління через шість засадничих ознак останнього: продуктивність, маркетизація, орієнтація на клієнтів, децентралізація, орієнтація на цілі, сформульовані політиками, та звітність по результатах. Переважна більшість названих ознак є зрозумілою вже через самі дефініції. Під продуктивністю мається на увазі ефективність результатів управлінського процесу, орієнтація на клієнтів передбачає усвідомлення громадянина (споживача послуг) клієнтом, тобто його потреби і запити визнаються пріоритетними по відношенню до управлінської системи. Децентралізація вбачає відмову від класичної ієрархізованої системи комунікацій між структурними ланками управлінської системи, перехід на горизонтальні зв'язки з чітким розподілом меж відповідальності. Орієнтація на цілі по суті комутує декілька попередніх ознак (продуктивність та орієнтацію на клієнтів), мета роботи будь-якого агентства управлінської системи полягає у досягненні запланованого результату у максимальному об'ємі з мінімальними ресурсними витратами. Звітність по результатах – один з ключових етапів оцінки управлінського процесу, аналіз, який дозволяє виявити прогалини та недоліки, скоригувати управлінську діяльність в майбутньому на основі якогось прецеденту, удосконалити процес планування і прогнозування роботи з управління соціальною системою. Маркетизація – характеристика, яка на нашу думку, потребує більш детальної конкретизації з точки зору інноваційної природи для державно-управлінської діяльності.

Як пише український дослідник В. Солових: "Змістом маркетизації є введення в практику діяльності державного апарату ринкових механізмів в найширшому сенсі. Як правило, обов'язковим елементом маркетизації називають приватизацію. Суть останньої, коли обговорюється реформа державного управління, полягає не в продажі державної (муніципальної) власності, а в скороченні складу і обсягу державних функцій, зокрема функцій оперативного управління, зменшення навантаження на державні бюджети всіх рівнів. Приватизація тут – спосіб "скорочення" складу й обсягу функцій під тиском нестачі ресурсів для забезпечення їхнього виконання. Другий широко вживаний ринковий механізм – контракція. Ті функції з виробництва і надання суспільних благ, які за допомогою приватизації передано на реалізацію в недержавний сектор, але є значущими для суспільства, держава продовжує ретельніше контролювати, щоб забезпечити їхнє виконання за обсягом і якістю" [2, с. 7].

М. Консайдин виробляє власну шкалу імперативів нового державного менеджменту. До них вчений відносить: 1) акцент на вимірюваних результатах та випуску продукції; 2) управлінський інструменталізм, який передбачає розробку державної політики керівниками міністерств та відомств і подальшу реалізацію підлеглими департаментами; 3) інтеграція, під якою мається на увазі високий рівень координації, узгодженості і пов'язаності між собою різних урядових департаментів; 4) гарантія загальних цільових установок у діяльності урядових служб [7, р. 6].

Фактично вище перераховані характеристики мали стати запорукою подолання наріжних проблем того часу: неефективності діючих інститутів управління, зростаючій обмеженості ресурсів на фоні збільшеного попиту населення, досягнення меж росту суспільного сектору, необхідності діяти у надзвичайно динамічному і швидко змінюваному середовищі в умовах закостенілого бюрократичного апарату, появи нових суспільно-політичних та культурних цінностей, не врахованих існуючою системою.

Варто відмітити, що новий державний менеджмент у структурному аспекті не являє собою якусь єдину узгоджену концепцію, радше він репрезентує собою комплекс пропозицій відносно реформування державного управління навколо ідеї наближення менеджменту у суспільному секторі до методів, поширених у бізнесі, дівість яких є очевидною. Один із класиків нового державного управління К. Худ у роботі 1991 року "Публічний менеджмент на всі часи" виділяє сім фундаментальних ознак нового державного менеджменту: 1) практичний професійний менеджмент публічних організацій, що означає високий ступінь автономності менеджерів в управлінні власною організацією; 2) чіткі стандарти і міри продуктивності, тобто чітко визначені цілі та завдання, що має сприяти більшій ефективності та забезпеченню підзвітності; 3) більший акцент на вихідних показниках управління, тобто ресурси направлені у сфери відповідно до вимірювань продуктивності через необхідність підкреслити результати, а не процедури; 4) перехід до подрібнення одиниць в державному секторі, тобто, розбиваючи великі департаменти на менші одиниці (окремо фінансовані і взаємодіючі на відстані "втягнутої руки") навколо певних продуктів; 5) перехід до більшої конкуренції в державному секторі, тобто запровадження довгострокових контрактів і процедури тендерів, адже суперництво завжди є ключем до зниження витрат і поліпшенню умов; 6) акцент на стилі приватного сектора у практиці управління, тобто відхід від бюрократії, що має гарантувати більшу гнучкість у питаннях найму та винагород; 7) акцент на дисципліні та ощадливості у питаннях використання ресурсів в державному секторі, що означає скорочення прямих витрат та підвищення дисципліни працівників.

Спираючись на колективну роботу П. Данлеві та К. Худа "Від старого публічного адміністрування до нового публічного менеджменту" (1994), можемо виокремити декілька фундаментальних принципів нового державного управління як наукової концепції: 1) підвищення прозорості бюджетів з прив'язкою витрат до результатів діяльності, а не до ресурсів, що використовуються, результати при цьому мають бути представлені у вигляді кількісних показників ефективності та продуктивності; 2) розуміння організацій суспільного сектору як ключових у ланцюгу агентських відносин і мережі контрактів, що забезпечують зв'язок стимулів з результатами діяльності; 3) трансформація процесу надання послуг шляхом імплемента-

ції квазіринкових форм організації, наприклад, розведення опцій покупця і постачальника послуг, замість традиційних вертикальних функціональних структур, що реалізують процес прийняття рішення щодо надання послуги, планування та фінансування, а також безпосередньо сам процес надання послуги; 4) створення конкурентного середовища для постачальників послуг, враховуючи конкуруючі поміж собою державні установи, приватні фірми та некомерційні організації; 5) розділення державних постачальників та проведення антимонопольної політики по відношенню до приватних кампаній-постачальників з метою надання споживачам можливості вибору серед постачальників послуг.

Отже, "економічний підхід" наділяє державне управління установками підприємницького управління, які системно можна звести до наступних положень: публічними і приватними організаціями можна керувати приблизно однаково; у державному управлінні варто використовувати практику менеджменту; за умов нової організації управління варто переходити від оцінки процесу ефективності управління до оцінки ефективності результатів управління; необхідно відокремити комерційні опції від некомерційних, а політико-консультативні функції від функцій надання послуг і регуляторних опцій; до споживача суспільних послуг варто ставитися як до покупця останніх; при організації суспільних послуг державне управління має віддавати пріоритет приватному підприємництву тощо.

Безперечно, неперевірена аплікація бізнесово-управлінської методології в управлінську практику суспільним сектором була неможливою. А тому ціла низка наукових груп, що об'єднали фахівців з галузі управління та економіки, долучилися до процесу проведення емпіричних досліджень, в ході яких була виявлена незначна розбіжність між двома управлінськими напрямками, а відтак, шлях до запровадження ефективних методик приватних компаній у сферу державного управління стає відкритим. Так, Дж. Бойн обирає тринадцять напрямів порівняння державних і приватних організацій, і доходить висновку про наявність відмінностей лише у трьох. Б. Бозман у роботі 1987 року "Усі організації публічні" доходить ще більш радикальних висновків, говорячи про те, що жодна організація не є чистою формою приватної чи державної установи, а градацію між останніми можна вивчати лише по трьох специфічних напрямках публічності.

Досліджуючи відмінності між моделями старого і нового державного управління, дослідники Л. Джоунс та Ф. Томпсон у роботі 1999 року "Інституційне оновлення публічного менеджменту для XXI століття" зазначають, що новий державний менеджмент акцентує увагу на спільній роботі, дорученнях та процесах, в той час як його попередник зосереджувався на значенні функцій, виконання і задач. Будівельними блоками старого державного управління були бюрократія та ієрархія, для нового ж – мультипрофесійна команда, яка працює спільно від самого початку до виконання конкретного завдання. Окрім того, за нового державного менеджменту повноваження прийняття рішення делегується команді, що виконує організаційну роботу та здійснює контроль у відповідності до проекту, що реалізується. Більше того, новий державний менеджмент визначає економію та ефективність виключно в контексті необхідності задоволення споживача. І наостанок, нова модель управління суспільним сегментом менш за все зацікавлена в організаціях і базується на інституційному дизайні та виборі.

Загалом концепція нового державного управління спирається на два наріжні поняття: ринок та управління. Ринок означає конкуренцію і розглядається як "шлях до небес". Конкурс змушує приватні компанії постійно шукати кращі продукти і послуги, тому що, якщо вони не вдосконалюються, інші компанії посідатимуть їхнє місце, і попередники не виживуть. Громадській сектор не піддається конкуренції. За доктрини нового державного менеджменту, організації державного сектора перебувають у монополній ситуації і, отже, не мають аналогічного способу для постійного поліпшення. Оскільки відсутній конкурентний тиск для економічної ефективності та підвищення продуктивності, розподіл ресурсів у суспільному адмініструванні буде неоптимальним. Щоб виправити цю ситуацію, новий державний менеджмент пропонує цілий ряд способів для підвищення конкурентоспроможності організацій державного сектора.

Інший ключовий концепт – управління – означає окрему і специфічну діяльність, яка об'єднує плани, людей і технології для досягнення бажаних результатів. Передбачається, що управління є професійним способом боротьби з проблемами організації та оптимального розподілу ресурсів. Управління ґрунтується на наукових знаннях про те, як мати справу з такими проблемами в найбільш раціональному та ефективному вияві. Управління відрізняється від політики, яка є сферою конфлікту і безладу, а політики є аматорами у сфері управління, оскільки вони не володіють достатнім рівнем знань щодо управління організаціями. Відповідно до ідеології нового державного управління, останнє потребує більш професійного підходу. Політики мають законну роль відповідальних за загальні цілі організації державного сектора, але реалізація має бути доручена виключно професійним менеджерам.

Як ми вже говорили, в жодній з дисциплін (економіка, політологія, соціологія, теорія організації тощо) немає єдиної теорії нового державного менеджменту. М. Ехсан та Ф. Наз у колективній роботі присвяченій перспективам застосування механізмів нового державного управління у державах, що розвиваються, виділяють чотири напрями: менеджеризм, новий публічний менеджмент, ринково орієнтоване публічне адміністрування та антрепренерське управління [9, р. 32]. Однак, переважна більшість дослідників схиляється до думки, що фундаторами напрямку можна вважати Д. Осборна та Т. Геблера, які у спільній роботі "Переосмислюючи управління. Як дух підприємництва трансформує публічний сектор" розкриваються ті десять принципів, на яких, на їхню думку, ґрунтується новий державний менеджмент: 1) більшою мірою керувати підлеглими, аніж виконувати їхні функції; 2) більшою мірою надавати споживачам можливості вибору, ніж обслуговувати їх; 3) надавати послуги на основі конкуренції; 4) управляти скоріше постановкою завдань, ніж визначенням правил; 5) вкладати капітали в результати, а не в наміри; 6) всемірно орієнтуватися на споживача; 7) заохочувати підприємницький дух заробляння грошей, а не бюрократичну трату; 8) надавати перевагу профілактиці перед лікуванням; 9) здійснювати структурну децентралізацію і налагоджувати співпрацю децентралізованих структур; 10) досягати змін за допомогою ринково орієнтованих зусиль.

Дана робота відіграла ключову роль у популяризації ідей нового державного управління, причому не тільки у США, але і далеко за їх межами. По суті, це узагальнення кращих практик управління в суспільному секторі – традиція, задана в управлінській літературі ще Т. Пітерсом і Р. Уотерменом десятьма роками раніше. Можна

сказати, що книга Д. Осборна і Т. Геблера відіграла для громадського сектора ту ж роль, що й трактат Т. Пітерса і Р. Уотермена для приватного бізнесу. Більш того, вона стала символом першої президентської кампанії Б. Клінтона, а її висновки набули статусу офіційних рекомендацій щодо підвищення ефективності державного сектору. За підтримки віце-президента А. Гора, що очолював в адміністрації комісію з державного управління, у 1993 була опублікована Національна доповідь про ефективність управління (National Performance Review), що став, на думку журналу Time, одним з найбільш читаних документів федерального уряду за всі роки його існування.

Безперечно, концепція нового державного управління не позбавлена недоліків. Її критика вельми різноманітна і може бути класифікована за дисциплінарною приналежністю авторів і, далі, за їх прихильністю до певної теорії в рамках відповідних дисциплін. Недисциплінарний характер носить лише критика, яку прийнято називати фаталістською. Її положення можна звести до простого твердження, що фундаментальні проблеми громадського сектора (корупція, людські помилки, збої складних систем, негативний політичний вплив на формування та реалізацію програм) не виправить жодна система менеджменту.

Огляд практики державного управління призводить до постановки питань, часто незручних для прихильників нового державного менеджменту. Наприклад, очевидно, що не відповідають дійсності уявлення про більшу ефективність державного управління в країнах, які активно використовують ідеї нового державного управління (Великобританія), порівняно з країнами (Німеччина) зі значно більш тривалим процесом втілення їх у життя. Типовий приклад, за якого лідер по використанню технік нового державного менеджменту поступається якості управління у суспільному секторі.

Резюмуючи матеріал, викладений у статті, можемо констатувати, що концепція нового державного управління є теоретичним обґрунтуванням запровадження ринкових механізмів у практику управління суспільним сегментом, що знайшов свою прикладну реалізацію в державно-управлінських стратегіях багатьох розвинених країн. Доцільність використання ідей нового державного управління країнами, що розвиваються, є об'єктивною, адже несе у собі багато позитивних динамічних змін (децентралізація, дебіюрократизація, конкуренція тощо), а з урахуванням практичних недоліків доктрини в управлінській діяльності країн, що давно нею послуговуються, можна не допустити цих огріхів у вітчизняній державно-управлінській дійсності.

Список використаних джерел:

1. Мизес Л. фон. Бюрократия. Челябинск: Социум, 2006. – 200 с.
2. Соловух В. П. Новый публичный менеджмент как одна из моделей организации системы государственного управления [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/1/05.pdf>.
3. Behn R. D. Rethinking Democratic Accountability. – Washington, 2001. – 260 p.
4. Borins S. 1995. "The New Public Management is Here to Stay" // Canadian Public Administration. Volume 38, No. 1. 5. Boyne G. Public and private management: What's the difference? // Journal of Management Studies 39 (1), 2002. – P. 97–122.
6. Bozeman B. All Organizations are Public. – London : JosseyBass, 1987. – 165 p.
7. Considine M. The corporate management framework as administrative science: a critique // Australian Journal of Public Administration, vol. 47 no.1, 1988. – P. 4-18.
8. Dunleavy P. From Old Public Administration to New Public Management / P. Dunleavy, C. Hood // Public Money & Management. – 1994. – No 4. – P. 9–16.
9. Ehsan M. Naz F. Origin, Ideas and Practice of New Public Management: Lessons for Developing Countries. – <http://www.ilgsmtd.com/notes/NPM%20Article.pdf>.
10. Garson G. D., Overman E. S. Public Management Research in the United States. – New York: Praeger, 1983.
11. Hood C. A Public Management for All Seasons? // Public Administration, Volume 69, No. 1, 1991.
12. Jones L., Thompson F. Public Management

Institutional Renewal for Twenty-First Century. Stanford, Con.: JAI Press Inc., 1999. 13. Kettl D. F. Building lasting reform: Enduring questions, missing answers / D. F. Kettl // In Inside the Reinventing Machine / ed. D. F. Kettl, J. J. Dilulio. – Washington DC: Brookings, 1995. – P. 9–80. 14. Osborne D. Reinventing government: how the entrepreneurial spirit is

transforming the public sector / David Osborne and Ted Gaebler. – Reading, Mass.: Addison-Wesley Pub. Co., 1992. – 405 p. 15. Peters T. J. In search of excellence: lessons from America's best-run companies/ by Thomas J. Peters and Robert H. Waterman. – N.-Y.: Harper Business Essentials, 2004. – 369 p.
Надійшла до редколегії 14.11.2014

Ли Жуйтин

НОВЫЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ И ПРИКЛАДНОЕ ИЗМЕРЕНИЯ

В статье исследовано понятие нового государственного менеджмента, сущность и ключевые особенности концепции нового государственного управления. Проанализированы теоретические и практические основы возникновения данной концепции, ее преимущества и недостатки, а также главные отличия от классической модели государственного администрирования.

Ключевые слова: новый государственный менеджмент; государственное управление; государственное администрирование; публичный сектор; децентрализация; де бюрократизация; маркетингизация.

Li Ruiting

NEW PUBLIC MANAGEMENT: THEORETICAL AND APPLIED DIMENSIONS

The article explores new public management notion, the essence and the key features of the concept of New Public Management. The theoretical and practical bases of the emergence of the concept, its advantages and disadvantages, as well as the main differences from the classical model of public administration are analyzed.

Key words: new public management; public administration; public sector; decentralization; de-bureaucratization; marketization.

УДК 377:351:342.25

Ю. Ю. Лихач, заступник директора
Центру адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

У науковій статті висвітлено поточний стан та основні напрями модернізації системи професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування у контексті реформування державного управління та місцевого самоврядування.

Ключові слова: професійне навчання; підготовка; перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування; реформування державного управління та місцевого самоврядування.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними проблемами.

Становлення демократичної, правової, соціальної держави, розвиток засад громадянського суспільства, інтеграція України до Європейського Союзу, проведення реформи системи державного управління, потребують підготовки нової генерації керівників і фахівців органів державної влади та органів місцевого самоврядування, формування професійно підготовленого кадрового резерву для заміщення посад у структурах державного апарату.

Реформа державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як один із напрямів Президентської програми "Стратегія реформ – 2020" спрямована на підвищення ефективності діяльності державних органів та гарантування професійності та відповідальності державної служби.

Пріоритетним напрямом реформування державного управління державної політики у контексті імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом має стати створення повноцінної ефективної системи безперервного професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, що забезпечить формування дієвого кадрового потенціалу державної служби та місцевого самоврядування.

Стан дослідження. Проблематика професійного навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування знаходить своє відображення у працях вітчизняних науковців. Зокрема, концептуальні основи підготовки кадрів державного управління в Україні досліджують українські фахівці В. Б. Авер'янов, В. П. Андрущенко, В. Г. Атаманчук, В. М. Бебик, Б. А. Гавський, М. Ф. Головатий, С. А. Калашнікова, В. М. Князев, Б. О. Кравченко, В. Г. Кремень, В. І. Луговий, В. П. Лебединський, С. В. Майборода, П. І. Надолішній, Н. Р. Нижник, І. Ф. Надольний, М. І. Пірен, В. А. Ребкало, В. А. Скуратівський, В. П. Тронь та інші.

Дослідженням окремих проблем організації державної служби, аналізу освітніх потреб, змісту навчальних програм і відповідних методів підготовки державних службовців в Україні займаються українські вчені В. Ю. Биков, Д. І. Дзвінчук, С. Д. Дубенко, С. В. Кристюк, В. К. Майборода, П. С. Назимко, О. Ю. Оболенський, Н. Г. Протасова, В. Г. Яцуба, Л. В. Жабенко та інші.

Мета наукової статті. Комплексне вивчення системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування та розробка пропозицій щодо нових підходів до професійного навчання персоналу органів державної влади та місцевого самоврядування.

Виклад основного матеріалу.

В основі діючої в Україні системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування (далі – Система) лежить адаптація отриманого раніше фаху до професійної діяльності у сфері державного управління, що здійснюється шляхом реалізації освітньо-професійних програм підготовки магістрів, професійних програм підвищення кваліфікації, тематичних постійно діючих, короткострокових семінарів, зокрема тренінгів, стажування в органах на які поширюється дія Законів України "Про державну службу" та "Про службу в органах місцевого самоврядування", самоосвіти, участі державних службовців у щорічному Всеукраїнському конкурсі "Кращий державний службовець".

В Україні створено організаційну структуру – мережу навчальних закладів, які здійснюють професійну підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування:

1) Національну Академію державного управління при Президенті України з інститутом підвищення кваліфікації керівних кадрів та регіональними інститутами у містах Дніпропетровську, Львові, Одесі, Харкові;